СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНІЙ СОЮЗ У ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVII. Ч. 74. Джерзи Сіті, Н. Дж., пятниця, 29. березня, 1929. VOL. XXXVII. No. 74. Jersey City, N. J., Friday, March 29, 1929. THREE CENTS.

КОЛИ ВАМ ДОРОГЕ СВОЄ РІДНЕ, СТАВАЙТЕ ЧЛЕНАМИ УКРАЇНСЬКОГО Н. СОЮЗА

БЕРД ЗИМУЄ

ПОХОВАЛИ ЛІТАКИ, ВИПАКУВАЛИ КНИЖКИ І БЕРУТЬСЯ ДО ПИСАННЯ ТА ЧИТАННЯ.

МАЛА АМЕРИКА, Антарктика, 28. березня. — Полярний дослідник Берд готується зимувати. Сонця вже не видно і настає полярна зима, темна як ніч. Мужва зносить запаси живности й паливо, потрібне до огрівання помешкань. На дворі дуже зимно. Холод здає дуже скоро енергію, люде мучаться й мусять раз-у-раз відпочивати.

Сніговиці й бурі не дозволяють на вилети літаків, ні на ніякі инші екскурзії. Треба сидіти в бараках і ждати, аж прийде весна.

МЕЙОР ГЕЙГ ПЕРЕД СУДОМ.

НАЗИВАЄ ОБЖАЛОВУЮЧИХ ОШУКАНЦЯМИ. КАЖЕ, ЩО ВСЯ АКЦІЯ ПРОТИ НЬОГО МАЄ ПОЛІТИЧНИЙ ПІДКЛАД.

ТРЕНТОН, Ню Джерзі, 28. березня. — Френк Гейг, мейор міста Джерзи Сіті, станув перед легіслятивним комітетом, щоби відповісти на численні закиди в справі ріжних надужить влади на свою користь. Замісць оправдуватися, мейор Гейг назвав дорадника комітету, Вотсона, ошуканцем, а републиканського лідера Шнайдера хабарником. Коли його питали поясніти його велике банкове конто, Гейг заявив, що це нікого не обходить, бо це його приватна справа.

НЕ ВЕЗЕ З ФОРСОВАННЄМ ПРОГИБІЦІ.

ОЛБАНІ, 28. березня. — Проект Дженкса в справі форсования прогибіції в нюйорськім стейті перепав. Проти проекту заявилися демократи. Проект перепав одначе завдяки 15 голосам републиканським, що заявилися проти.

ВИПУСТИЛИ МЕК МАНУСА.

ОБЖАЛОВАНОГО ЗА УБИВСТВО РОТШТАЙНА.

НЬЮ ЙОРК, 28. березня. — По чотиромісячній вязниці випущено сьогодні на волю Мек Мануса, запідозреного в убивстві Ротштайна, відомого гемблера, який не хотів сплатити кількасот тисяч долярів картярського долгу. Доходження проти Мек Мануса ще не покінчене. Він буде ще відповідати перед судом. На волю вийшов по довгих старанних, за зложенєм залогу в сумі $50,000.

ЛИНДБЕРГ ЖЕНИТЬСЯ.

БОСТОН, 28. березня. — Вінчанне полковника Чарлза Линдберга з Мисс Енні Спенсер Морро відбудеться 9. червня в місцевости Норд Гейвен, Мейн. Саме там закупив амбасадор Морро тому два роки величаву літню резиденцію.

ВИРІКАЄТЬСЯ ФЛЯШОК ЛІКЕРУ.

ВИДІЄМ МОРГАН, СУХИЙ, ЗАЯВЛЯЄ, ЩО З РОДУ НЕ ПИВ ГОРІВКИ.

ВАШИНҐТОН, 28. березня. — З Ню Йорку дійшла сюди відомість, що в куфрах конгресмена Моргана з Огайо знайдено чотири фляшки лікеру. Морган вернув з подорожі по панамськім каналі. Коли про це донесено Морганови, він заявив, що ніколи в життю не уживав алькоголю та не розуміє, яким чудом могли знайти в його куфрах алькоголь. Морган відомий як провідник сухих огайського стейту.

ПОМИНАЛИ ФОША.

ПОМИНКИ ПРИБРАЛИ ВІЙСЬКОВИЙ ХАРАКТЕР, БО ВИДНІЛИ САМІ МУНДУРИ.

НЬЮ ЙОРК, 28. березня. — Заходом французької кольонії відправлено в католицькій катедрі св. Петрика жалібне богослуженне за душу покійного маршала Фоша. Проповідь виголосив по французьки домініканський монах. Церква була переповнена самими достойниками, що прийшли у військових мундурах і зі всіми відзначеннями. Більшість з них цивільні люде, які служили підчас війни в Франції.

ЛЕТ ВИТРЕВАЛОСТИ.

НЬЮ ЙОРК, 28. березня. — Мартин Дженсен літає вже 20 годин, а хоче летіти 40 годин, щоби здобути рекорд у витревалости.

Це вже його трета спроба. Дженсен брав участь у летунських перегонах до гавайських островів.

СТИМСОН ЗАПРИСЯЖЕНИЙ.

КЕЛОҐ ПОКИДАЄ ВАШИНҐТОН І ВИБИРАЄТЬСЯ В ПОДОРОЖ ПО ЕВРОПІ.

ВАШИНҐТОН, 28. березня. — Начальний суддя Тефт заприсягнув сьогодня полковника Генри Стимсона, як нового секретаря стейту.

ПОДАЄ ПРИЧИНИ КАТАСТРОФИ.

НЬЮАРК, Н. Дж., 28. березня. — Летичний експерт, лейтнант Ричард Алдворт, виголосив звіт зі своїх помічень у справі летичної катастрофи, якої жертвою впало 14 осіб, котрі загинули.

Алдворт подає такі причини катастрофи: 1) полсуті мотори, 2) невластиве кермованне літаком, 3) непоінформованне пільота про терен.

Разом з тим Алдворт заявив, що не можна обжаловувати пільота Лю Фута, поки він не видужає й не буде в силі подати точних вияснень щодо причин катастрофи.

СУДДІ ПЕРЕД СУДОМ.

ОКЛАГОМА СІТІ, 28. березня. — Палата посів поставила перед суд трох суддів з Оклагомського Супрім Корту, обжалуючи їх о хабарництво й сторонничість.

І ДІТЕЙ СВОЇХ ВПИСУЙТЕ. ТАК НАКАЗУЄ ВАМ ЗРОБИТИ ВАШ БАТЬКІВСЬКИЙ І НАЦІОНАЛЬНИЙ ІНТЕРЕС.

ХОТІВ СПРОНЕВІРИТИ 400,000 ЛЕЇВ.

Слідчий суд у Букарешті видав приказ арештування касієра букарештенської цловой почти Константина Смаратата, тому, що він пробував здефравдувати 400,000 леїв.

ТРИЦЯТИЙ ДЕНЬ ГОЛОДІВКИ.

Комуніст Добруджану-Геря в Букарешті голодує вже 30. день. Він хоче продовжати свою голодівку, аж доки не буде знесений його засуд.

НЕВЖЕ „УКРАЇНСЬКИЙ ФІЛЯТЕЛІСТ" НЕБЕЗПЕЧНИЙ?

У Відні виходить уже пятий рік місячник для маркознавства „Український Філятеліст" з додатком у німецькій мові для тих збирачів-Німців, що цікавляться українськими марочними виданнями з рр. 1918-1920. „Український Філятеліст" придбав собі важну скількість передплатників на всіх українських землях, в тому числі й на Рад. Україні. І ось з цим новим роком, як довідуємося, поставлено в УСРР цей орган на індексі, відбираючи йому не знати з якої причини почтовий дебіт. Не помогли й заходи та ургенси редакції у віденському посольстві СРСР, яке в цій справі не дає ясної відповіди і викручується... сіном. Невже марочний журнальчик (одинокий в українській мові на цілому світі!) криє в собі небезпеки для цілости СРСР?

КІЛЬКАНАЦЯТЬ ДНІВ ВІДРІЗАНІ ВІД СВІТА.

Великі морози, що майже безперервно тревають вже третій місяць і на отвертому полі в Тернопільщині доходили нераз до сорок кількох степенів Цельзія та часті заметілі відтяли Тернопіль і ціле Поділля цілковито від світа. Якийсь час не було навіть телеграфічного й телефонічного получення і більше як тиждень ніякої почти ані вістей. Довіз до міста устав зовсім, а брак палива збільшував ще і так велику та небувалу катастрофу. Тижнями висиджувало на залізничій стації в Тернополі багато пасажирів, що не всілі дістатися домів і не скоро дістануться. Положення їх тимбільше критичне, що неодин з них видав вже всі гроші на прожиток у самому місті. Залізничі шляхи, на яких від морозів в багатьох місцях потріскали шини, очищували тисячі робітників і війська, при чому було кілька тисяч випадків відморожения і то тяжкого. Перша почта саньми прийшла зі Львова прийшов в середу 20. лютого. Зі Львовом получення наладнано. Залізниці Тернопіль-Збараж, Тернопіль-Грималів, Тернопіль-Копичинці і Тернопіль-Ходорів будуть унерухомлені ще довший час.

ВІЧА В СПРАВІ СТАРОКРАЄВОЇ „РІДНОЇ ШКОЛИ".

Делегатура „Рідної Школи" повідомляє цією дорогою українське громадянство, що в неділі квітня ц. р., відбудуться віча в справі старокраєвої „Рідної Школи" в такому порядку: **Вупсакет**, Р. Ай., 7-го; **Антонія**, Конн., 14-го; **Пасейк**, Н. Дж., 21-го; **Бостон**, Мас., 28-го. На вічах буде референтом делегат „Рідної Школи" про старокраєві справи, а головно про „Рідну Школу". — Льокаль і пору добирають відповідно до місцевих відносин. Віче повинен уладжувати місцевий комітет, зложений по можности з представників парохій та національних товариств. Комітет оставби постійним органом „Рідної Школи".

Всі українські громадяне повищих місцевостей повинні взяти як найчисленнішу участь у тих вічах, а то з огляду на виїмкову нагоду: слухати людину, яка жила донедавна серед боротьби з відвічним ворогом та бере безпосередню чинну участь у творенню нового життя. І вага „Рідної Школи" для українського народу той міри, що кожний громадянин (ка) повинен обзнайомитися з її діяльністю і по силам її піддержати. Ніякі ріжниці не сміють нікого здержати від участи у вічу й від зложення свойого датку. Цього вимагає від нас наша честь і виїмковий час.

АНГЛИЙСЬКІ ЖИДИ НА ДОПОМОГУ ГОЛОДУЮЧИМ БЕСАРАБІЇ.

Жидівська федерація для допомоги бідуючому населенню дала представлення в театрі Павільон у Лондоні, з котрого дохід призначений для голодуючих областей Бесарабії. На це представлення запрошено також румунського посла в Лондоні Титулескула. Він виголосив з цеї нагоди промову, в котрій сказав, що побіч Жидів терпить також багато румунських селян. Жиди мають в Румунії рівні права з Румунами, але також і рівні обовязки. „Наша аспірація є", сказав Титулеску, „зробити з Румунії кусок землі, де всі мешканці любитимуть край і де не булоб ріжниць між расою і релігією. Ми не сміємо забувати, що ми передівсім є людьми". — Та чи найдуть слова Титулескула відгомін у правлячих кругах?

ЖИДІВСЬКІ ПАЛОМНИКИ НА УКРАЇНУ.

„Харківський „Комуніст" з 25 січня приносить „радісну" вістку, що на Україну приїзджає спеціальна делегація жидівських робітників з Америки. Делегація має складатися з представників професійних спілок. Ця делегація пробуде на Україні кілька тижнів і „ознайомиться з роботою професійних, громадських та радянських організацій. Вона відвідає також жидівські сільсько-господарські кольонії на Херсонщині, Мелітопільщині і Криворіжжі". Іншими словами, делегація жидівських робітників з Америки приїде на Україну, щоби взяти практичну лекцію того, як зробити в Америці таку комуну, від якої задихається тепер Україна.

ПЕВНИЙ СИМПТОМ СМЕРТИ БОЛЬШЕВИЗМУ.

Бувший премієр Франції Геріо містить у „Ль'Ер Нувель" статтю, в якій пише: „Ми пробували бути більше справедливими відносно російської революції. Одначе радянський режім перетворюється у релігію, в схоластичну, яка може й добра для півазійських мас, але не для нас. Сьогодня держиться большевизм тільки терором поліційним. По десятьлітнім існуванню це найпевніший симптом його смерти".

ЗПОЗА КУЛІС ВОЄННОЇ ДИПЛЬОМАТІЇ.

У паріському місячнику „Revue de de Monde" почав друкувати свої спомини Діймандї, бувший румунський посол у Петербурзі, тепер у Парижі. Є там цікаві подробиці. Діймандї пише, що підчас останньої зустрічі зі Сазоновим дня 2-го серпня 1914 р. німецький посол граф Пурталєс сказав російському міністрові закордонних справ такі пророчі слова: „Дуже боюсь, що за цю війну заплатить наш і ваш монарх — престолом". Далі оповідає Діймандї, що Сазонов пропонував йому підписати воєнний договір, обіцюючи віддати Румунії австро-мадярські провінції з румунським населенням. Діймандї вийхав у Букарешт для переговорів. Там рішили підписати тайний договір, згідно з яким Румунія годиться зберігти прихильну невтральність для Росії, за що дістане як компенсацію австро-мадярські провінції з Румунами, а виїмком Буковини. Братіяну має підписати цей договір, хоча це було прерогативою короля. Братіяну пояснив, що згода короля на такий договір повинна залишитись у повній тайні і навіть російський уряд повинен бути такої думки, що договір підписаний без відома короля!

ЯК МОЖНА ПРОГАВИТИ РЕВОЛЮЦІЮ.

„Крі де Парі" передає цікаву версію про те, чому військове еспанське повстання в Сіодад Реалі, що закінчилось арештуванням його провідника Санчеса Гуєрра, закінчилось невдачею. Санчес Гуєрра спізнився і не міг приїхати на означений час. Змовники в Барсельоні рішили негайно повідомити товаришів, що приготовились до явного виступу і післали на адресу 20 міст таку телеграму: „Підпадіть Пётіти відкладений на два дні". Урядовець, що дістав такий текст у 20 примірниках, звюхав, що це неясна справа і виявив свої сумніви своїм зверхникам. Ці звернулись до губернатора, а той до міністра внутрішніх справ. Генерал Мартінес Амізо в ролі Шерлька Больмса сказав: „Передайте 19 телеграм, а двацяту, адресовану до Сіодад Реаль, затримайте". Таким робом уряд відложив повстанця в 19 містах, а в одному. Сіодад Реалі, дозволив йому вибухнути, щоби його здушити без труднощів.

СТРАШНА МАЙНЕРСЬКА КАТАСТРОФА НА РАДЯНСЬКІЙ УКРАЇНІ

ЗАГИНУЛО 67 МАЙНЕРІВ ПІДЧАС СПУСКУ В МАЙНУ. ЦЕ ВИКЛИКАЛО ОБУРЕННЯ СЕРЕД ВСЬОГО РОБІТНИЦТВА БАХМУТСЬКОГО РАЙОНУ.

МОСКВА (СССР), 28. березня. — В Бахмутському районі на горловських майнах сталася страшна катастрофа, якої жертвою впало 67 майнерів. Підчас спуску елевейтора в майну він зірвався з линви й, падаючи, застряг на значній глибині. З великими трудношами пощастило врятувати лише тяжко ушкоджених двох майнерів; инші 67 зістали вбиті на місці, або покалічені так, що вмерли, поки їх встигли врятувати. По наказу судової влади арештовано інжиніра, що завідував елевейторами, двох чергових механіків та електромонтера.

Щоби заспокоїти обурення серед робітництва, яке вибухло з приводу катастрофи, окружний виконавчий комітет Бахмутської округи звернувся до всіх майнерів з відозвою, в якій закликає кожного робітника не звертати уваги на пропаганду, котру ведуть проти радянських фаховців ріжні „темні елементи".

ВШАНОВАННЄ ПАМЯТИ ФОША.

ЙОГО ІМЕНЕМ БУДЕ НАЗВАНИЙ НОВИЙ КРУЖЛЯК, ПРИЗНАЧЕНО ДЕРЖАВНУ ПЕНСІЮ ЙОГО ВДОВІ ТА ВНУКАМ.

ПАРИЖ (Франція), 28. березня. — Французький міністер фльоти заявив, що іменем „Фош" буде названий новий великий кружляк, якого будова закінчується тепер у Бресті. Міністер фінансів подасть на затвердження парляменту призначення щорічної пенсії вдові Фоша та його внукам, поки вони не осягнуть 21 літ віку. Пенсію пропонується призначити у висоті 100,000 франків річно.

В більших містах Франції ліпші вулиці називають іменем Фоша.

„ЕВРОПУ" ВІДБУДУЮТЬ.

ПРИЧИНИ ПОЖЕЖІ НЕ МОЖНА ВИЯВИТИ. ЗЯСУВАЛОСЯ, ЩО ПАРОПЛАВ МОЖНА ВІДБУДУВАТИ ЗА ЯКИХ 6 ДО 9 МІСЯЦІВ. ЗАГАЛЬНА ШКОДА ВИНОСИТЬ 5 МІЛІОНІВ ДОЛЯРІВ.

ГАМБУРҐ (Німеччина), 28. березня. — Огляд згорівшого пароплава „Європа" виявив, що тіло корабля від головного покладу й до основи задишилося неушкодженим. Таксамо машини та олійні збірники пожежею не зачіплені. Причин пожежі виявити не пощастить, бо головна саля, з якої почався вогонь, згоріла цілковито. Загальна шкода обчислена на 5 мілионів долярів..

Вже розпочато роботи по вичищенню пароплава від руїн пожежі. Інжиніри думають, що за 6—9 місяців пощастить їм закінчити будову „Европи" і вона зможе роспочати свою плавбу в сезоні 1930 року. Тому в біжучому році не буде перебудови машин пароплава „Колумбуса", як було пляновано раніше, бо тепер не буде чим його змінити.

ПРОТИ АМЕРИКАНСЬКИХ АВТОМОБІЛІВ.

ЧЕХОСЛОВАЧЧИНА МУСИТЬ ПІДНЕСТИ МИТО НА АМЕРИКАНСЬКІ АВТОМОБІЛІ, ЩОБ ПЕРЕШКОДИТИ КОНКУРЕНЦІЇ З АВТОМОБІЛЯМИ ЧЕСЬКОГО ВИРОБУ.

ПРАҐА (Чехословаччина), 28. березня. — Заступник чехословацького міністра справ закордонних Новак виголосив промову в чехословацькому автомобільному клюбі, в якій зазначив, що імпорт американських автомобілів до Чехословаччини перевищує одну третину всієї місцевої автомобілевої продукції.

Коли так буде продовжуватися далі, то 20,000 робітників, що працюють в чеській автомобілевій продукції, скоро залишаться безробітними. Щоб обмежити конкуренцію американських автомобілів, Чехословаччина плянує збільшити на них ціло.

СПРАВА ҐАНДІ.

НАЦІОНАЛІСТИЧНОГО ВОЖДА ҐІНДУСІВ ПОКАРАНО ҐРИВНЮ 36 ЦЕНТІВ.

КАЛЬКУТА (Індія), 28. березня. — Підчас судової росправи в справі організації бойкоту англійського краму в Індії обвинуваченний індуський вождь Ґанді боронив себе сам. В своїй промові він підтримував ідею бойкоту, але доказав, що в його поступованню не було порушення законів, або невідпорядкання наказам влади.

Ґандія покарано ґривною 1 рупії (36 центів) за порушення спокою.

ЖІНКА — МАЛПА.

МИСЛИВЕЦЬ ЗАСТРІЛИВ ЖІНКУ, ЩО З ДИТИНСТВА ЖИЛА З МАЛПАМИ.

БЕРЛІН (Німеччина), 28. березня. — В африканській кольонії Камерун один мисливець підчас полювання на слонів побачив недалеко від себе групу малп. Він застрілив одну з тих малп, але коли підійшов ближче, то побачив, що то була молода кінерка.

Кольоніяльна влада пояснює цей випадок тим, що вбита ще з дитинства жила між малпами, ведучи їхній спосіб життя.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by th. Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 0, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:
Three cents a copy.

One year	$ 7.00
Six months	$ 3.75
Three months	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:	
One year	$10.00
Six months	$ 5.00
Three months	$ 2.75

ПЕРЕДПЛАТА:
Поодиноке число три центи.

На рік	$ 7.00
На пів року	$ 3.75
На три місяці	$ 2.00
В Джерзи Сіті і Заграницею:	
На рік	$10.00
На пів року	$ 5.00
На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Oorder.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Телефон „Свобода": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЯК СВЯТКУЄМО ЮВИЛЕЙ СОЮЗА?

35-літну діяльність У. Н. Союза святкуємо ЮВИЛЕЙНОЮ КАМПАНІЄЮ, яку роспочато 22. лютого, а яка скінчиться 22. квітня. Не довго вона треватиме, бо всього два місяці. Тому треба поспішати з придбанням нових членів, коли хто хоче ділом доказати, як він любить і як цінить нашу організацію. А найбільше дбає за Союз той, хто доставляє йому все нових соків, хто прибавляє нових членів.

Вже минув перший місяць ювилейної кампанії. Не маємо точної статистики з того часу, бо кампанія роспочалася при кінці минулого місяця, а рахунок з цього місяця ще не закінчений. До того многі щойно в тім місяці роспочали агітацію, якої результат дасться пізнати пізніше. Всеж таки на підставі того матеріялу, що його маємо під руками, можемо стверднти, що Союз придбав в місяцю лютім 379 нових членів, а в тім місяці маємо вже понад 600 нових дітей і около 200 старших нових членів. ЗНАЧИТЬ МОЖНА ШЛЯКОМ ПЕВНО СТВЕРДИТИ, ЩО ПЕРШИЙ МІСЯЦЬ ЮВИЛЕЙНОЇ КАМПАНІЇ ПРИНІС У. Н. СОЮЗОВІ ОДНУ ТИСЯЧКУ НОВИХ ЧЛЕНІВ.

Ми не хочемо прибільшати тої суми, ні її зменшати. Не хочемо заявляти, що це багато приєднано до Союза, ні не хочемо нарікати, що, мовляв, тисячка нових членів, придбаних за один місяць, це нїщо.

Ми констатуємо тільки голий факт. А вже сам факт говорить, що як би воно не було, а У. Н. Союз має серед нашої імміграції й далі найбільш притягаючу силу. Має він далі цілий ряд горячих приклонників, які жертвують час і труд, щоби нашу організацію піддержати і її збільшити. Та У. Н. Союз задоволяти себе тим не може. Він має ще певні претенсії і до тих старих імігрантів, що не є в Союзі, що вже застарі, щоби тепер до Союза вступити. Бо коли ті імігранти дорожать нашим українським іменем, коли їм ще дорога рідна земля, де вони родились, коли їм дороге українське майбутнє в Америці, то вони повинні знати, що У. Н. Союзови треба завдячити це, що ми в Америці стали свідомим народом і не застряги в капацькім ми якім другім багні. І коли старі імігранти не поперли наших Союзових піонірів давнише і самі не стали Союзовцями, так хай хоч тепер наклонять своїх дорослих дітей, щоб вони стали членами Союза. А Союз вирятує ще й їх дітей, які без Союза розплинуться перед часом в американськім морі й забудуть скоро й своїх власних батьків.

Слідуючий місяць викаже цифрами, як наша імміграція відноситься на ділі до У. Н. Союза, як дбає про своє власне добро. Це буде свідоцтво нашої духової і національної зрілости.

Лев Ясінчук.

ГОСПОДАРСЬКИЙ ЗАНЕПАД І САМООБОРОНА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ В ГАЛИЧИНІ

(2)

II.

Щож на це український нарід?

За своє національне обличя, за свою душу — дбають, борються і рідну культуру плекають українські культурно-освітні установи (йдучи з доду): „Рідна Школа", „Просвіта", „Наукове Товариство ім. Шевченка", „Національний Музей", а помічну роботу виконують руханкові товариства й жіночої організації. Вправді ніодин з галицьких учених не додумався до того, що є „папська" нація, „ундівська", або що творення мовних відмін залежить від сухого чи мокрого підсоння. Але всеж таки Наукове Т-во ім. Шевченка плекає рідну науку, цінену високо поза границями Галичини, а голову Т-ва професора, д-ра Кирила Студинського, зробила Українська Академія Наук у Києві — академиком.

Щоби й на економічному полі стануги вище, збувається український нарід у Польщі своєї непорадности, бо пізнав, що ми нарід богатий, тільки замісць поправити нашу рільничу культуру, замісць зорганізувати власну торговлю й виробництво та ними завоювати світ, — висилав дотепер головно мільони здорового людського товару, а на їх місце приходять чужинці, що розживаються.

Цю свідомість ширить головно кооперація, ця жива школа практичного життя, ця організація високої громадської думки, оперта на гуртуванні, й боротьбі з усиками визиском, на братній допомозі. Вона вчить уживати розумно час і гріш, витворює рухливість, проворність, поширює знання про нові життєві справи, викорінює марнотратство, зневіру, самолюбство одиниці, поборює панування гуртка, а велить робити те, чого захоче загал; пропагує і викликає солідарність, самодопомогу, видержаність; заводить ощадність та викликає охоту до жертвенности.

Зневірені у власні сили господарські дроби народу добувають у кооперативах сил шляхом солідарного гуртування, находять спроможність творчої праці. Демократичний улад кооператив дає можність вибитися на верх справжнім талантам. В кооперативах пропадає пеніхіа раба та потреба — боротися виключно за своє істнування; в них родиться потреба не тільки дбати про власний добробут, але й про добробут загалу. Думаючи не лише про себе, але й про загал, — **людина стає громадянином.** В кооперативних установах виховується народ на господаря своєї землі.

І поширюється в нас кооперація, як яка благородна посшесть. З кінцем 1926 р. обеднуюча кооперативна централя „Ревізійний Союз Українських Кооператив", зорганізованих під **його** проводом (є й другий — кацаньский центр, є й „самостійні" кооперативи) 1510 кооператив, а сьогодня є їх понад 2,000. В тих кооперативах було зеднинених в 1926 р. 205,311 членів. Сьогодні число немо бодай о 10,000 більше. На підставі дуже основної статистики, виданої „Ревізійним" Союзом Українських Кооператив" за 1926 р., власне майно самих кооператив найнизчого степеня виносило 3,146,936 зол. 18 сот., а товару продали ті кооперативи за 29,391,591 зол. 50 сот.*). Щоби почислить тільки по 10% зиску, то в руках нашого народу остало біля **три мільони** золотих. Крім цього кольосальний оборот викazували Повітові Союзи Кооператив (8,597,950 зол. 99 сот.**) та сама товарова централя, звана „Центросоюз" — 3,971,121 зол. 83 сот.***). Позатим — молочарські кооперативи 1. степеня виказали 7,280,133 дол. 30 сот. товару, а молочарська централя „Маслосоюз", зосередила всю торговлю набілом (молока, масла, яець і меду) у своїх руках, надаючи ціни на весь ринок у Галичині. На протязі 1927 р. продав **„Маслосоюз"** за границю 74 вагони **першої якости** масла, а торговельний оборот у тому році виносив 6,804,674 зол. 21 сот. Все це враз з Централею для **міської** кооперації, „Народною Торговлею", здебільша **спожівча** кооперація. Тепер нагадується кредитова кооперація зі своєю централею „Центробанком" (давний „краєвий Союз Ревізійний") у Львові.

Що через війну (примусові воєнні позички) й через воєнну злочинну девалюацію підірване довіря до кредитовых установ росте, виказує збільшення сумм щадничих вкладок. А то самі кооперативи 1-го степеня в числі 86 збирали 1.823,766 зол. 82 сот. вкладок, а „Центробанк" 1,003,041 зол. 76 сот.*). Збільшення щадничих вкладок спричинило між иншим в осені 1927 р. основане товариство „Ощадність", яке поставило собі мету: пропагувати саму ідею ощадности, хочби найдрібніщими вкладками. Це товариство крім пропагандивими методами, брошурками, поклнками, річевими статтями — уладже від року основання в осені „свята ощадности", на яких у кожній місцевости підноситься й згрунтовується значіння ощадности особливо для нашого народу**).

Наладнання кредитової кооперації у Сх. Галичині, це справа великої ваги. Вже, тепер має вона своє оправдання. На це вказує висока цифра удалих позичок, яка виносила з кінцем 1926 р., суму 2,365,090 зол. 64 сот., а позички, які удалив „Центробанк" кооперативам в р. 1927, виносили 3,262,930 зол.***).

На черзі, як конечна потреба дня, престіжу й добра нації стоїть розбудова окремої **виробничої кооперації** (фабрик), щоби власні сирівці переробляти власними силами на місці, а зиск обертати виключно в користь своїх. Початки на цьому полі вже зроблені. Сьогодня маємо кілька українських фабрик*). Але на це треба теж капіталів.

З огляду на те, що кооперативна фабрика, це демократична фарма, як також з огляду на те, що на зорганізованих кооперативи вимагають державні польські закони меншого закладового капіталу, ця форма принялася у фінансово-економічному житті нашого народу в Галичині. Навіть давні старі фінансові установи перетворилися на кооперативи („Народня Торговля", „Дністер" — Тов-о Обезпечень і „Дністер", Тов-о — Кредитове).

Кооперативний банк „Дністер" виказує теж значний зріст. З кінцем 1927. виказав він 6,520 членів, з яких 34 (5,130 або 78.69%) становили селяне-господарі. Власне майно виносило 468,676 зол. 16 сот. Щадничі вкладки збільшилися супроти попереднього року о 844,017 зол. 80 сот., виносили 1,497,092 зол. 33 сот. Цей банк уділив на протязі р. 1927 позичок на суму 4,562,701 зол. 66 сот. (За весь час істнования уділив банк позичок на суму 42,133,125 зол.!).

Завершенням усіх економічних і фінансових установ, — це **банк** у властивому значінні, цей живчик широкого економічного життя, цей грошевий шпихлір, який громадить гроші від тих, що мають їх надвижку, а кидає там, де потрібно, щоб урухомити підприємства, а при цьому дати людям працю. Не можна собі сьогодня уявити економічного життя без банку. Навіть Радянський Союз привернув інституцію банків та шукає за границею кредитів. Маючи право входити в зносини з иншими банками, навіть загранічними, сповнювати доручення своїх клієнтів за границею та виконувати припоручення загранічних банків, — являється банк великою могутністю. Він є не тільки творцем нових матеріяльних цінностей, але зокрема український банк є звеном, що лучить нас з цілим культурним світом.

Таким цінним українським здобутком з р. 1909 є одинокий український „Земельний Банк Гіпотечний". У часі війни збільшував він свій капітал у міру спадку обовязуючої валюти, побільшував закладовий капітал. Всеж таки в часі злочинної інфлящі (кинення в обіг папірових грошей на більшу суму, як було в державному скарбі покритє), поніс величезні втрати не так він, як ті вкладчики, що мали до нього довіря. Сьогодня він зрівноважений, довіря до нього зросло, а доказом цього зріст щадничих вкладок, яких було в 1927 р. 1,712,256 зол. 99 сот. На протязі тогож року уділив цей банк позичок на суму 6,009,535 зол. 95 сот., а крім цього ще гіпотечних на 313,237 зол. 12 сот. З кредиту кредити головно селяне, а то: 75% особисто, а в 11% через кооперативи. З визиченого капіталу ужито 3,086,951 зол. 15 сот. на купно землі й недвижимостей, 1,112,415 зол. на поправу господарки, а 384,915 зол. 40 сот. на засіви.

Всі повищі цифри вказують вимовно, як конечна для нашого народу у Сх. Галичині кооперація й яку важну ролю відграє вона в житті селянства, цеї подавляючої більшости нашої рільничої нації.

(Конець буде)

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО З ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА.

НА ТАРАСОВІМ СВЯТІ
НА КОНЦЕРТІ АБО ВІЧУ
хочете виступити з патріотичною мовою, купіть собі
ВСТУПНІ СЛОВА І ПРИНАГІДНІ МОВИ
о. М. КІНАША.
Ціна книжки з пересилкою
1 долар.
Замовляти:
"SVOBODA"
81-83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

МОВА КОМАХ.

(Промисл і правительство громадно живичих комах. — Інформація в улиї. — Мова вусиків і мова звуків у бжіл. — „Муравлячий словар". Шестий змисл і телепатія. — Спонука. — Психольогія товпи).

Вище розвинені звірята обдаровані від природи деякою формою мови. Тою мовою вони порозуміваються між собою та передають одні одним враження, думки. До того служать звуки, міміка й инші способи взаїмного порозуміння. Є це не лиш у птиць і ссавців, але й у нижчих форм звірят. Головно цікаві під тим оглядом комахи: **пчоли, оси, мурашки та терміти.** Ці комахи довели спільне життя до досконалих форм, у них є організований правопорядок, розвинений промисл, замітний поділ праці, деякі форми державного життя.

Якжеж порозуміваються між собою згадані комахи? Чи нема в них якоїсь мови?

Сучасні більшости відповідають на це питання притакуючо. Етнольог Вілер каже: „Кольонію або товариство комах можна розглядати як виший організм, себто як живе єство, що старається заховати рівновагу і цілість. Індивіди, що творять кольонію, напевно порозуміваються між собою. Без відлету з улия, була задержана сумніву це порозуміння відбувається при помочі знаків, себто рухами тіла і його членів, передовсім усиками, при помочі вібрацій, або звуків, запахів і смаку".

Життя в бжолячому вулі визначаються незвичайно упорядкованою працею, так начеб на чолі бжолиного царства стояв якийсь комітет. Яким робом бжоли довідуються про все, що діється на території вулия? Щодня після прогулки, яку відбувають у ранці бжоли-розвідчиці, бжоли-робітниці довідуються точно про місцевість, про віддаль і про поживну вартість усіх медоносних ростин, які є на якійсь віддалі довкола вулия.

Ще в 1852. році Дікарден зробив такий досвід: поставив посудину з медом у ниші, прикритій сіткою та вючками ростинами. Потім приніс туди бжолу, взяту із сусіднього вулия. За кілька хв-ль туди зібралося богато бжіл збирати мід. Подібний досвід зробив знаний бельгійський письменник Метерлінк. До того ужив маленької італійської бжоли, яку відзначив синьою пружкою. Після своєї другої подорожі вона явилася біля меду з двома сестрами. Потім відлетіла тай знову вернула з трома бжолами, які задержалися, і т. д., поки вінці не виявилося при кінці другої половини дня, що вістку про мід подала вона 18 бжолам. Чи вона подомила ці бжоли, чи вони лише наслідували її? Метерлінк констатує, що ні одна бжола не явилася, коли перша, після розповідування між собою. Без відлету з улия, була задержана Німецький біольог К. фон Фріч пояснює „мову бжіл" як мову запаху. Робітниці, що найшли богате поле збору, розповідують довкола себе запах цвітів і виконують спеціяльний танець. Упереджені тими знаками, сестри їх летять на всі боки шукати цвітів. Вони летять туди просто, як лише підчає лету зачинають запримічувати запах.

Але бжоли й инші комахи користуються ще мовою вусиків. Як запримітив Франсоа Гібер, коли забрати з улия матку, бжоли з початку того не запримічують. Але небаром деякі з них виявляють несповійкій. Схвильована запримічується в невеличкому гурті бжіл, котрі „сичиняють алярм", розходяться на всі боки і, при стрічі з товаришками, схрещують усикй з їх усиками. Нові бжоли, повідомлені таксамо, впадають і собі в схвильований стан і розносять вістку в нові гуртки, поки схвильованя не захопить цілого вулия.

Вкінці, у бжіл є ще й мова звуків. Досліди Бутел-Репіна доказують, що бжоли видають і розуміють звуки та шуми, які служать для взаїмного повідомлення. Є у бжіл також спеціяльний тон, що відповідає схвилюванню пічас военя. Передовсім радісна музика крил, коли бжоли відкрили нове житло. Вкінці, знані спеціяльні крики маток у рішаючі хвилі їх життя, прим. при поселенні в новім улию або при нападі бжіл у чужім улії.

Коли тепер перейдемо до мурашок, то рівномірність складних відношень, яка характеризує їх суспільне життя, годі було пояснити, коли бо ни не мали цих або тих форм мови. Це твердив ще Гібер, цей Колюмб муравлиних суспільностей, який під мовою комах розумів „усякий засіб вислову або своїх бажань, своїх потреб а навіть своїх ідей, коли можна так назвати імпульси інстинкту".

Коли кольонії (муравлицу) загрожує небезпека, коли стежі або взагалі члени муравлища є нападені, то механізм мови муравлів негайно ворушиться. „Коли мурашки, що є в середині, нападені, то більшість їх — каже Гібер — відважно боронються. Одначе деякі з них кидаються в середину галерій та сичиняють гвалт у підземному місті. Схвилювання поширюється з дільниці в дільницю, робітники біжать товпами звідусіль, із виразом несповійкою та гніву. Передівсім цікаве, що мурашки, які виконують службу няньок при личинках і перебувають у горішніх поверхах, де температура дуже висока — як дізналися про небезпеку, яка загрожує їх „невольняткам", спішать схоронити їх у найглибші пивниці, де напасник їх не засягне." Інший доказ мови муравлів є, в тім цікавім факті, що коли поодинокі мурашки найдуть деякий небудь поживу, то вона спішать у муравлище, щоби повідомити про це товаришів і щоби їх привести зі собою.

Ось що пише Брока про війни мурашок із собою: „У війнах, які йдуть між муравлиними націями, одні з них організуються для нападу, инші для оборони. Ради збираються для порішення питання про завоювання муравлища. Курерів розсилають по всій громаді, емісарі виправляються на звіди, і — відповідно до їх повідомлень, роблять або відкладають наступ. Передівсім, на даний знак, переводяться мобілізацію, всі виступають у похід і армія підходить до границь неприятельської території. По приказу головнокомандуючого, часть муравлів відділюється від головних сил, або щоби як парляментарі жадати капітуляції неприятеля, або щоби розслідити околиці муравлища та пізнати слабі сторони, найвідповідніші для йти за приміром товаришів, йти за ним або звернути свої сили проти наступаючого ворога. Коли муравель ніжно торкається та приголублюється вусиками, то він тим побуджує товариша, щоби дав для нього часть поживи. Коли муравель вдаряє вусиками та зміряє на нове місце, то це значить, що відбувається переселення на це місце. Дуже сильні удари вусиками — це зазив до нападу або до втечі, а в инших випадках служить за сигнал для розпізнання приятелів або чужих. Колиж муравель доторкається вусиками раз за разом, то робить це, щоби вспокоїти схвильованих городжан. Серед робітників-муравлів скорі удари вусиками та головою служать за сигнали виправлення в похід. Брун і Форель доказують на основі дослідів, що змиса сигналів можe залежати від їх сили, спокою, легкости, довготи, переривів.

„Чим більше я роздумую — каже Форель — тим більше я констатую безсумнівну перевагу мови вусиків, мови міміки, мови скорої, мовчаливої, найдійної та виразнішої над нашою богатословною, з її голосними словами, які нас частіше обманюють ніж кажуть нам правду!.."

„На думку Санчі та Бруну, деякі мурашки, видаючи спеціяльні свистячі звуки, можуть „призивати" один одного, прим. коли справа йде про це, щоби заволодіти великою добичею, яка виявляє спротив, не піддається.

Істнування „мови" у мурашок безсумівне. Згідно з К. Ешеріхом ця „мова мурашів навіть дуже богата в слова". Лише це — мова, передівсім, мімічна та з обмеженою скількістю звуків.

* * *

Меньше досліджена є „мова" термітів. Але їх подиву гідна організованність каже безсумніву вірити, що терміти мають способи, як передавати думки й спостереження серед членів державн термітів.

Коли здогадуватися із звержности, то терміти не мають ні офіцирів, ні вождів; що командують. А тимчасом поділ праці та функцій і суспільний порядок у них такі, як колиб у них була організована єрархія, керування якої проявляється в усіх ділянках життя республики комах.

Швайцарський ентомольог Бюном твердить, що терміти, подібно як мурашки, мають мову вусиків і можуть один одному подавати свої враження. Прим. стверджено, що коли кольонія термітів рішила перевести збір лишаїв, то посилала насамперед відділ вояків або розвідчиків. Військо ж де їх повороту та „рапорту", заки пуститься в дорогу та вибере напрямок. У середині держави термітів індивіди різних каст, як різного пола так і безпол.

КОНВЕНЦІЙНІ ПРОЄКТИ

Ч. 15.
ВУНСАКЕТ, Р. АЙ.

Товариство „Запор. Січ", 206 відділ У. Н. С., на спеціяльних зборах ухвалило слідуючий конвенційний проект до 17 конвенції У. Н. С.:

1. Знести конвенційну заборону писати проекти окремими членами Союза й дати знову право писати такі проекти кожному членови.

2. Щоби член, який стоїть в Союзі понад 10 років, діставав дивіденду (опуст).

3. Щоби діти молодечого департаменту, що забезпечені по першій табельці на посмертне до 18 літ віку, мали також дивіденду.

4. Щоби не суспендувати тих членів, які не заплатили лише одної вкладки.

5. Щоб уряд У. Н. С. не мав права назначати передконвенційної контролі, а щоб вона вибиралася через референдум серед всіх членів У. Н. С.

6. Щоби уряд У. Н. С. був вибраний лише на один протяг часу, від конвенції до конвенції.

7. Щоби член мав право бути делегатом, коли перейшов до відділу з перестудним листом, не звертаючи уваги на те, коли це сталося, а не так, як це є тепер, що член мусить бути не менше шість місяців у новім відділі, щоби мати право бути делегатом на конвенцію.

8. Щоби дозволити дітям з 16 літ переходити до старшого департаменту, а не так, як тепер, коли для цього вимагається 18 літ.

9. Щоби „Свобода" була побільшена вдвоє, як дотепер.

10. Щоби конвенція ухвалила в найкоротший час будову Сиротинця У. Н. С. Щоби ця точка й попередня обговорювалися на конвенції завчасно перед закінченням її, бо буває так, що уряд завжди в кінці заявляє: „дайте нам гроші, то будемо робити".

Всі відділи У. Н. С. мусять виконати свої зобовязання й дати допомогу на будівлю Сиротинця.

Щодо проекту за побільшення часопису то не маємо чого страхатися й можемо наложити на членів більшу плату за газету. Тоді буде більше місця і на статті в газеті й на оголошення, з чого також скористає Союз. Таксамо й для конвенційних проектів буде тоді більше місця й можна буде докладніше обговорити справи нашого Союза.

Закликаємо делегатів уважно й розумно обговорювати на конвенції справи Союза, не зводити особистих порахунків й не критикувати без потреби урядників, як також не поспішати скорше дістати добові гроші, щоби поспішити до дому.

За уряд Товариства Запорожська Січ, від. 206 У. Н. С.:

Мих. Ів. Бардачевський, предс.;
Карло Сулима, касієр;
Петро Гук, секретар.

Ч. 16.
ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Тов. ім. Івана Франка, відділ 83 У. Н. С., в Филадельфії, Па., на звичайнім мітингу 17. лютого 1929 року ухвалило слідуючий передконвенційний проект:

З огляду на се, що фонд конвенційний не вистарчаючий, пропонуємо слідуючі зміни:

Пар. 7. а) Конвенції повинні відбуватися що пять років у місяці маю.

б) Конвенції повинні розпочинатися першого дня рано в годині 8-мій без жадних церковних церемоній. Тим заощадимо поверх трох тисячів долярів.

Пар. 8. Конвенції мають відбуватися тільки в тих місцевостях, де є свої українські доми й галі, щоби зі своїх грошей ми самі користали.

Пар. 25. Кождий член У. Н. С. може бути на конвенції яко гість без позволення на письмі від головної екзекутиви У. Н. Союза.

Пар. 27. а) Статутову комісію утворити з головних секретарів, фінансового і рекордового, бо вони знають найкраще хиби організації.

б) Щоб всі комісії були вибирані на конвенції, з комісією верифікаційною включно, бо тим самим вибір комісій буде більш демократичний.

в) Знести комісію шконтрую чу по тій причині, що конвенція вибирає контрольну комісію, яка має довіре членів й є вистарчаюча та довірочна.

г) Вразі, колиб контрольна комісія не здала вдоволяючого справоздання, тоді конвенція може вибрати надконтрольну комісію.

Пар. 33. Комісія статутова, в склад якої входять головний секретар фінансовий і рекордовий, має приготовити поправки, або додатки до статута, які будуть уважати за потрібні і предложити їх з своїми поясненнями конвенції до порішення.

Пар. 108. Радних має бути вісім, між ними дві женщини. Тим заощадимо фонд адміністраційний.

Сиротиця не зачинати будувати, доки не будуть зложені на це потрібні фонди. Сиротинець треба будувати в меншім місті, приміром таким, як: Алентавн, Па., Елизабет, Н. Дж., Нью Бронсвик, Н. Дж., і тим подібні, які не були би далеко від далені від головної канцелярії У. Н. Союза.

Тим самим не треба пхати Сиротинця на фарму та чекати на заробок, бо знаємо зі статистики, що американське фармерство не пополанується і щораз упадає.

Основати при молодечім департаменті фонд стипендійний, з котрого могliби користати члени молодечого департаменту, коли кінчать висші студії.

При тім не накладати таких гарантій і ручителів, аби зробити його пристунпійшим.

Щоб редакційний комітет зорганізував дописувателів (кореспондентів), які описували життя й обставини українських імігрантів, де вони живуть, їхне організаційне, економічне та політичне життя, індустріяльність тої місцевости і записнати наших членів і читачів з положенням даних околиць.

Поневже при минувших конвенціях бувало так, що не можна було помістити всіх передконвенційних проектів, тому наш орган повинен виходити побільшений на один листок і тим дати змогу помістити всі проекти і тим поділитись рідними думками, які можуть вийти в користь нашій організації.

За уряд Тов. ім. Івана Франка, відділ 83 У. Н. С.:

Петро Кобільник, предс.;
Семен Чорномаз, касієр;
Лілко Савчин, секретар.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

МИЛВИЛ, Н. ДЖ.

Вражіння з Шевченківського свята.

Через літ більше як 20 живя разом з рідною на далеких вестах, бо аж в місточку Френсіз, стейту Міяурі, віддаленім звідси 1200 миль, де працював тяжко в майнах олію. Тепер я переїхав на життя до Милвил. Тут застав я гарно розвинену українську кольонію, побачив свою церкву і пр.

Ще не минуло кілька днів від мого приїзду, як мене запрошено на Шевченкове свято, котре устроювала тутешня українська громада при українській церкві на Сентер Гров. Я вибрався на це свято з цілою родиною. І не жалую, бо неділя 16 марта зістанеться у мене довго в памяти. Прийшовши около 10.30 до церкви, застав я її наповненну вірними і то молодими і старими. Богослуження відправляє о. Желіхівський в українській мові гарно і з великою повагою, а співала ціла церква. По богослуженню всі як один пішли на долину до галі, де гр. Іван Найда, председатель парохії, відповідною промовою розпочав концертов на честь Т. Шевченка. Відтак о. Желіхівський зі своєю дружиною і двома синками гарно відспівали „Заповіт" Т. Шевченка: „Як умру, то мене похоавайте на могилі". Промову про життя Шевченка виголосив гр. М. Пеелінський, предс. школи. Школярі обого пола відправно відспівали „Реве та стогне", а відтак школярка Ольга Матолич, котра в однострою з тялькою на руках також в нашім національнім одностою, гарно віддеклямувала „Слава Україні" і „Думи мої".

Дальше наступило скрипкове сольо, віддане добре п-ною Марією Пеленською. 4 школярки: Анна Мусій, Катерина Сахарищька, Олена Романюк і Марія Мудра віддеклямували вірші Т. Шевченка. Іван Глосніцький відіграв скрипкове сольо, що складалося з вязанки народних пісень, а маленька Анна Мусій так гарно і з таким чуттям віддеклямувала „Українка я маленька", що неодному присутньому заблищали сльози на очах.

По малій перерві відбулося представлення „Діточа присяга", котре відіграли діти. Це представленне діти відограли так, що присутним здавалося, що вони не на представленню, але бачуть дійсність, котру наш нарід переживав і переживає. Це треба завдячувати мозольній праці учителя п. Панька Чопека та предсідателя парохії, п. І. Найди.

Святочну промову виголосив о. Желіхівський, спиняючись головно на ідеях незабутого нашого генія, котрі він голосив у своїх творах. Промовець закликав, щоб Українці переймалися читанням „Кобзаря", бо тоді можуть осягнути національну свідомість, котра поведе нас до побіди. Звернувшись до школярів, о. Желіхівський похвалив їх пильність та закликав до витревання в початому ділі науки.

Відтак о. Желіхівський зі своєю дружиною і двома синами виконав співанне і гранем на скрипках квартет слідуючих пісень: „Думи мої", „Журавлі", „Реве та стогне", „Не пора", „Слава Шевченкови", а гимном „Ще не вмерла Україна" закінчено концерт.

Стефан Патин,
член від. 225 УНС.

Юнак до посередника подруж): Я хотів би мати молоду, гарну, богату, приємну та мудру жінку.

Посередник подруж: Алеж пане, таж поліґамія у нас законно заборонена!

Ґдеякі Осторoги

Делікатне горло, в знищених майже обставинах, нахил до кашлю і перестуди, се е деякі осторoги, що ваша сила відпорности ослаблена.

SCOTT'S EMULSION

становить в собі здоровля будуючі середники, котрі помагають у відбудові відпорної сили. Рибячий олій е також приемним до вживання. Будуйте вашу відпорну силу легко стравним SCOTT'S EMULSION.

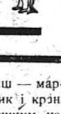

Scott & Bowne, Bloomfield, N. J. 28-16

УВАГА! ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

ЗАХОДОМ УКР. НАР. ШКОЛИ В ЕЛІЗАБЕТПОРТ, Н. ДЖ.
— відбудеться —
в память 68-мих роковин смерти Тараса Шевченка

КОНЦЕРТ І ПРЕДСТАВЛЕННЄ

МАЛИЙ ТАРАС І ДІЛО В ЧЕСТЬ ТАРАСА
в 3-ох дівствах в одній акті

В СУБОТУ, ДНЯ 30-ГО БЕРЕЗНЯ (МАРТА), 1929 РОКУ
В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ,
214-216 FULTON STREET, ELIZABETH, N. J.

Початок в годині 7-мій вечером.

Святочну промову виголосить В. Кедровський. Співи концертові під управою місцевого учителя М. Мостинського. Оркестра молодих скрипаків під управою проф. В. Січки.

Проситься всіх Громадян прибути на концерт і представлення та тим причинитись до звеличання Свята, як також до підтримання своєї Рідної Школи, бо дохід призначений на місцеву Рідну Школу. 74

ПОЗІР! КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ., І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!

ЗАХОДОМ УКРАЇНСЬКОЇ ШКІЛЬНОЇ МОЛОДИЖИ при Українській Катол. Церкві в Картерет, Н. Дж.,
— відбудеться —

СВЯТОЧНИЙ КОНЦЕРТ

в честь 68-мої річниці смерти ТАРАСА ШЕВЧЕНКА з получений з представленнем „ДІТОЧА ПРИСЯГА"

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 31-ГО БЕРЕЗНЯ (МАРТА) 1929 РОКУ

Початок в годині 7-мій вечером.

Концерт і представленнє відбудеся під проводом місц. учителя Д. Степика.

Запрашаєся всіх чесних Українців прийти на це свято та звеличати память нашого Мученика, Апостола та Пророка, котрий віддав все, що найдоросше, своєму народови.

74 **Комітет.**

Нові Українські Колюмбія Рекорди.

NEW COLUMBIA UKRAINIAN RECORDS

ХРИСТОС ВОСКРЕС!
МИХАЙЛО ЗАЗУЛЯК, Баритон.
12" $1.25 (Христос Воскрес
70001-F (Согласно Заспіваймо
О. К. КІРСТЮК, Баритон з акомпан. органа і дзвонів.
10" 75¢ (Ангел Вопіяше
27127-F (Плотію Успум
УКР. ОРКЕСТРА П. ГУМЕНЮКА.
Евген Жуковський Баритон і наша Роза Красновська
27166-F (Чому Галю не танцюеш
(Іде, іде Зельман
Е. Жуковський і наша Р. Красновська з акомпан. оркестри.
27167-F (Великодний бовтун, Ч. 1.
(Великодний бовтун, Ч. 2.

КОЛЮМБІЯ УКРАЇНСЬКА ОРХЕСТРА.
10" 75¢ (Пийме Друзі, вальс
27172-F (Старосвітська Коломийка

ОРХЕСТРА БРАТЯ "ГОЛУТЯКИ-КУЗЯНИ".
27171-F (Посіяли Туралі овес
(Лемківська Тромблія

ЕВГЕН ЖУКОВСЬКИЙ І НАША РОЗА КРАСНОВСЬКА.
27170-F (Фіксований Чоловік, часть 1
(Фіксований Чоловік, часть 2

УКРАЇНСЬКА ОРХЕСТРА П. ГУМЕНЮКА.
Баритон: Евген Жуковський і Наша Роза Красновська.
27169-F (Туга за родиною
(Івана Лопушника

Купуйте ці рекорди у Вашого продавця або замовляйте через почту у найближчого продавця і питайте за повним катальогом.

COLUMBIA PHONOGRAPH COMPANY,
New York City

Columbia Records
"NEW PROCESS"
Viva-tonal Recording - The Records without Scratch

"Magic Columbia Notes"

ПОВИСШЕ ОГОЛОШЕНІ РЕКОРДИ І ВСЯКІ ДРУГІ
„РЕКОРДИ ВИСИЛАЄМО ПОЧТОЮ"
ГАРАНТУЄМО СКОРУ УСЛУГУ.
КУПУЙТЕ КОЛУМБІЯ УКРАЇНСЬКІ І РОСІЙСЬКІ РЕКОРДИ

L. DUBROW & SONS
420 South Street, Philadelphia, Pa

ВИПОВНІТЬ ПОНИСШИЙ КУПОН І ПРИШЛІТЬ ДО НАС.
ПИШІТЬ ВИРАЗНО.

L. DUBROW & SONS. DEPT. X.
120 South St., Philadelphia, Pa.

Прошу прислати мені Рекорди, як повисше зазначено, Почтом за С. О. Д.

Ім'я .....

Улиця або В. О. .....

Місто і стейт .....

Пишіть до нас по українськи або російськи — ми розумімо вас і нас є всі рекорди на всіх мовах. Пишіть по даровий катальог.

обмінюються своїми „ідеями", і нові інстинкти, придбані воякими та робітниками, завдяки тим „повідомленням" стаються загальним добром усієї нації.

* * *

Нема сумніву, що у комах, які живуть громадно, як і в інших звірят, є й інші форми „мови", що не входять в ділянку знаних нам форм звуків і міміки.

Може бути, що вони послуговуються в більше розвиненій формі ніж люди — даром „шестого змисла", себто безпосередньо приймати вражіння інших організмів без помочи фізичної звязи. Тут, може бути, лежить ще нам не знана радіяція або вібрація. Наука гіпотетично приймає ці явища в ділянці людської психольоґії для пояснення безперечних фактів телепатії та ясновидіння.

В книжці про славного природника, дослідника комах Фабра, французький біольог Мілле пише: „Одначе дуже тяжко бути красноречивим лише при помочі знаків, і деякі річи прийшлося би дуже довго оповідати, коли комахи, щоби взаімно розумітися, мали би лише ніжні, чуткі вусики. Дух улия, дух муравлища є може бути, лише свого рода телепатією, повідомленим на віддаль у світі німих. По правді, ви потрібні нам рухи та слова, щоби один одного розумів".

Мамо того, у комах, як і взагалі звірят, які живуть громадно, потрібне є й виявленя деякої волі, яку члени громади виконують як закон, хоч не видно у них органів примуси, яка то примуса є в державній організації людських інституцій. Тому виринає питання, чи нема серед звірят якогось механізму спонуки, завдяки якому, як і в людей, побуджуються, подразняються (як і в людей) не лише якісь уявлення, але й означені прикази волі, що ділає автоматично на основі одержаних імпульсів. Коли так, то звірятам треба би признати ділання **ініціятиви** окремих індивідів і пасивного послуху маси, що підчиняється імпульсови спонуки. Коли так було, то тут можна би говорити, як і про людей, про психольоґію товпи.

М. Зощенко.

КРІЗА.

Недавно, громадяне, віз цегли по вулиці провезли. Та-Бо-гуї.

У мене, знаєте, аж серце затремтіло з радости. Бож будуємося, громадяне. Так цеглу хіба не даром возуть. Домик, значить, денебудь будується. Почалось — тьфу, тьфу, щоб не наврочити!

Літ може за двацять, а то й менше, у кожного громадянина, не бійсь, по цілій кімнаті буде. А якщо населення не побільшиться і, наприклад, всім вихідці дозволять — то й по дві. А то й по три на рило. Та лазничкою.

От і заживемо тоді, громадяне! В одній кімнаті, скажім, спати, в другій гостей приймати, а в третій ще щонебудь. Мало хіба?! О, справ найдеться при такому вільному житті. Ну, а покицо трудненько відносно квадратного простору. Скупенько живеться з огляду на крізу.

Ось я, братчики, в Москві жив. Недавно лише звідтіля вернувся. Зазнав на собі тієї кризи.

Прийхав я, знаєте, в Москву. Ходжу з річами по вулицях. І ні сюди, ні туди. Не то що зупинитись нема де — річей покласти нікуди.

Два тижні, знаєте, промандрував вулицями з річами — обріс бородкою і річи порозгублював. Так, знаєте, в порожні й ходжу без річей. Підшукую приміщення.

Вкінці в одному домі якийсь чоловяга спускається сходами.

— За тридцять червяків, — каже — можу вас влаштувати в лазничці. Помешканнячко, каже, панське... Три уборних... Лазничка... В лазничці, каже, й живіть собі. І вода під рукою. Хочете, каже, напустите повну ванну води і талапайтеся хоч цілий день.

Я кажу:

— Я, дорогий товаришу, не риба. Я, кажу, не потребую в воді плигати. Мені би, кажу, на суші пожити. Спустіть, кажу, трохи за мокроту.

Він каже:

— Не можу, товаришу. Рад би, та не можу. Не від мене цілком залежить. Станційка комунальна. І ціна у нас на лазничку вироблена тверда.

— Ну цож — кажу — робити? Гарно. Лупіть, кажу, з мене тридцять і допустіть, кажу, швидше. Три тижні, кажу, по пішоходах волочуся. Боюсь, кажу, втомитися.

Ну, гарно. Пустили. Почав жити.

А ванна справді панська. Всюди, куди не ступиш — мармурна ванна, стовпчик і крантики. А сісти, між иншим, нема де. Хіба що на крайчик сядеш, та й то вниз валишся, якраз у мармурну ванну.

Влаштував тоді за тридцять червяків віко з дошок і живу.

За місяць, між иншим, ожевнився.

Така, знаєте, молоденька, добродушна дружина попалась. Без кімнати.

Я думав, через оту лазничку вона від мене відмовиться, і не побачу я семейного щастя та захисту, та вона нічого, не відмовляється. Тільки трошки насупилась і відповідає:

— Щож, — каже — і в лазничці живуть добрі люде. А в крайному, каже, випадку перегородити можна. Тут, каже, для прикладу, будуар, а тут їдальня...

Я кажу:

— Перегородити, громадянко, можна. Та сусіди, кажу, чортяки не дозволять. Вони то й кажуть: ніяких перегібок.

Ну, гарно. Живемо й так.

Менше як за рік у нас з дружиною маленький хлопчик родиться.

Назвали ми його Володькою і живемо далі. Тут таки у ванні його купаємо — живемо.

І навіть, знаєте, досить добре складається. Хлопчик що дня купається і зовсім не простуджується.

Одна лише невигода — вечерами комунальні пожильці лізуть у лазничку митися.

На той час всією сімею доводиться в коридор переходити.

Я вже про це й пожальців просив:

— Громадяне, кажу, купайтесь у суботи. Не можнаж, кажу, щоденно купатися. Бо й колик, кажу, жити? Ввійдіть в положення.

А їх, поганців, тридцять дві особи. І всі матюкаються. І на випадок чого пику погрожують побити.

Ну, щож робити — нічого не вдіеш. Живемо, й так.

За якийсь час матуся дружини моєї з провінції в лазничку прибуває. За стовпчиком влаштовується.

— Я — каже — давно мріяла внука колисати. Ви, каже, не можете мені відмовити тієї приємности.

Я кажу:

— Я й не відмовляю. Просимо, кажу, бабусю, колишіть. Пес з вами. Можете, кажу, води у ванну напустити — і талапайтеся з внуком.

А жінці кажу:

— Може, громадянко, до вас іще свояки прийдуть, так уже скажіть відразу, не марудьте.

Вона каже:

— Хіба що братчик на різдвяні ферії...

Не дочекавшись братчика, я Москву покинув. Гроші сімі висилаю почтою.

Не забогато. — Нині мої імянини, маєте тут двацять центів — каже пані до післанця, що приніс їй листа. Випийте собі склянку чаю за моє здоровля.

— Дякую, — каже післанець — але, коли це не зашкодить здоровлю пані, я волів би з нагоди імяни пані зісти цинкви, а потім запити склянкою чаю.

ПРИЛУЧІТЬСЯ ДО ВЕЛИЧАВОЇ ЗБІРНОЇ ПРОГУЛЬКИ З НЮ-ЙОРКУ ДО ЛЬВОВА

на кораблі

GEORGE WASHINGTON
OF THE UNITED STATES LINES
В СЕРЕДУ, 22-го МАЯ 1929

Поминаючи скорість і вигоду на тім кораблі, приїдуть товариство в кружку своїх земляків, прогульковців будуть комфорт, а усіх поляків, які тільки може дати така збірна прогулька. Призїджаючих прогульковців в Нью Йорк, при представленю стрічи їх на стації, заопікується ними аж до відїзду корабля. Прогульковцям, котрі не мають американських паперів, виєднається пермит на одноразовий побут в краю, так, що без жадних трудностей будуть могли повернути до Америки. Паспорти, візи і всякі правні формальности полагодиться без клопоту. Піччас їзди на кораблі і в краю, прогульковці будуть користати в часовій поворозі з практичних порад представника нашого бюра п. Д. Галичина. З причини великого числа прогульковців, які відїзджають на тім кораблі, пооходимся и замовляти місце сейчас, бо пізнійше не можна буде дістати вигідної каюти. 62—

По блізші інформації заходіть або пишіть на слідуючу адресу:

THE GLOBE SERVICE CORP.
30 EAST 7th STREET, NEW YORK, N. Y.

United States Lines
45 BROADWAY, NEW YORK CITY

Купіть собі УКРАЇНСЬКІ НАРОДНІ ПІСНІ (скрипка і піяно). Пригодяться вони напевно Вам і Вашим дітям. Ціна $2.00.

Продає за готівку:

„SVOBODA", 83 Grand St., JERSEY CITY, N. J.

НАШІ ЛЕМКИ НЕ ВІД МАЧОХИ!

КОЛИ ВСІ ЧАСТИ УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЕЛЬ МОЖУТЬ ПОХВАЛИТИСЯ СВОЇМИ ПІСНЯМИ, ТО НАШІ ЛЕМКІВСЬКІ ПІСНІ СПОВНЯТЬ ДУЖЕ ВАЖНУ ЗАДАЧУ.

ВОНИ ЛУЧАТЬ ПІДКАРПАТСЬКИХ УКРАЇНЦІВ З ДРУГИМИ НАШИМИ ЗЕМЛЯМИ.

Компанія OKEH-ODEON видала спеціяльну збірку лемківських пісень, які можуть вдоволіти і найбільше вибагливих знавців пісні. -

СВІЖО ПОЯВИЛИСЯ СЛІДУЮЧІ ЛЕМКІВСЬКІ РЕКОРДИ:
10-цалеві 75 цнт.

15096	(Лемківське Весілля, часть 11	С. Шкимба і Ко.
	(Лемківське Весілля, часть 12	С. Шкимба і Ко.

А ДАВНІЙШЕ:

15082	Горо, гора Буковина	А. Драньо, Е. Цюрик, дует
15082	Чиє то подвечко	А. Драньо, Е. Цюрик, дует
15083	Ой верше мій, верше	А. Драньо, І. Каряк, дует
15083	За горами, за лісами	А. Драньо, І. Каряк, дует
15086	На чужині загибаю	А. Драньо, Е. Цюрик, П. Попов
15086	Часть 1—2, лемківське весілля	С. Шкимба і Ко.
15087	Часть 3—4, лемківське весілля	С. Шкимба і Ко.
15088	Часть 5—6, лемківське весілля	С. Шкимба і Ко.
15089	Часть 7—8, лемківське весілля	С. Шкимба і Ко.
15090	Часть 9—10, лемківське весілля	С. Шкимба і Ко.
15092	Дармо мене, мамцю	І. Машицин, баритон
15092	І по той бік гора	Лемківський Квартет

12-цалеві $1.25.

91001	Отче наш	Лемківський Квартет
91001	Блажен муж	А. Драньо, Е. Цюрик, А. Галькович, П. Попов

ДО ТАНЦЮ:
10-цалеві 75 цнт.

15083	Пива-вина, полька	Оркестра Сербинського
15084	Карпато-руський Вальс	Оркестра Сербинського
15085	Куликовинка, полька	Оркестра Сербинського
15085	Весела, полька	Оркестра Сербинського

НИНІ НАЙНОВІШІ УКРАЇНСЬКІ РЕКОРДИ:
10-цалеві 75 цнт.

15678	(Наша Коломийка	Оркестра М. А. Сербинського
	(Січовий Козак	Оркестра М. А. Сербинського
15679	(Тете а тете, полька	Оркестра Дмитра Корніенко
	(Шантеклер, вальс	Оркестра Дмитра Корніенко
15676	(Як два серця	Евгенія Талпаш і М. Оленин
	(Весняний дзвін	Оркестра М. А. Сербинського
15677	(Свячене	В. Савіцький, оркестра М. А. Сербинського
	(Біда	В. Савіцький, оркестра М. А. Сербинського

ДАВНІЙШІ РЕКОРДИ:
10-цалеві 75 цнт.

15535	А я тэе дівча люблю, коломийка	Оркестра Гуменюка
15571	Анюся, полька	Оркестра М. Сербинського
15671	Будинка коломийка	Оркестра М. Сербинського
15554	В краю та в Америці	А. Давиденко, тенор
15668	Галичанка	В. Барчанівна і І. Давиденко, дует
15640	Гандзя, полька	Укр. Оркестра
15647	Гей ну хлопці до зброї	Козацька пісня
15642	Гей видно село	М. Зазуляк, баритон
15539	Де ти бродиш	Г. Шандровський і Г. Тушнів, дует
15570	Дідова полька Інструментальна	
15648	Дві жінки	П. Давиденко, тенор
15556	Дуб на дуба повалився	Д. Стеценко, М. Давиденко, дует
15648	Закувала та сива зозуля	Наш. Укр Квартет
15662	З Америки до краю	В. Барчанівна з хором
15647	За тебе, Україно	Укр. Нац. Квартет
15532	Зелена рута, жовтий цвіт	М. Зазуляк, баритон
15679	Журба Гаврилихи	Б. Савицький і Оленин
15566	Ірчик, пісня	С. Боднарчук
15541	Карі очі	Марія Машір, сопран
15546	Кохання	Д. Стеценко, П. Давиденко, дует
15572	Клопіт Микити з жінкою	І. Савицький, М. Оленин
15541	Колиб мені, Господи	Марія Машір, сопран
15539	Коли розлучаються двоє	Г. Шандровський і С. Тушнів
15561	Коло млина, коломийка	Оркестра П. Замуленко
15563	Коломийка	Оркестра Суровика
15565	Колись, дівчино мила, пісня	С. Боднарчук
15548	Комар	Укр. Нац. Квартет
15562	Козак відїзджає	В. Барчанівна і П. Давиденко, дует
15559	Лесиноньска	Укр. Нац. Квартет
15554	Любов	А. Давиденко, тенор
15563	На Гончарівці, полька	Оркестра Суровика
15566	На горах Манджурії, вальц	Л. Субота, сольо на гармонії
15551	На риночку, полька	Оркестра „Вільна Україна"
15560	На вулиці дутка грає, коломийка	Оркестра Замуленко
15544	На зелений траві	Оркестра „Вільна Україна"
15573	Не хочу бути чоловіком	Б. Савицький
15575	Неудача Панчихи, часть 1 і 2.	Б. Савицький і М. Оленин
15566	Не журись, полька	Л. Субота, сольо на гармонії

ВИСИЛАЄМО РЕКОРДИ ДО ГАЛИЧИНИ І ДО ВСІХ ЧАСТЕЙ СВІТА. Самі оплачуємо пересилку, а ціна на половину.

Маємо голки до рекордів, що грають два рази голосніше. Ціна 15 ц.

Наш склад отворений щодня і В НЕДІЛЮ до 10 год. вечером. Хто приїздить до Нью Йорку за якою небудь справою, просимо вступити до нас. В нас все повно людий и стрій, можна розмовитись і дістати всякі інформації. 62—

SURMA BOOK-MUSIC CO.
(СІЧОВИЙ БАЗАР)
103 Ave A, New York, N.Y.
(між 6-ою і 7-ою вулицею)
ОТВОРЕНО ВІД 9-ої РАНО ДО 10-ої ВЕЧЕРОМ.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО СТАРОМУ КРАЄВІ,

МІННЕАПОЛІС, МІНН.

Збірка на революційний фонд.

Висилаючи через Обединання до Рідного Краю $18,20 на революційний фонд, хочемо сказати кіль каслів до українського жіночтва в Америці.

Дня 3. лютого б. р. в українській православній церкві відправлено панахиду з нагоди пятиліття мученичої смерти Ольги Бесарабової. Перед панахидою о. Запаринюк сказав зворушливе слово. Він пригадав, в який страшний спосіб Ляхи замучили цю невинну українську жінку. Серце кровю обливається, коли пригадаєш, яких страшних мук від ляцьких катів зазнала покійна Бесарабова.

В мученика, а разом з тим і героїська смерть за свою рідну батьківщину повинна стати примером для українських жінок, як треба виховувати своїх дітей в любови до рідного народу, щоб були готові кожної хвилини до самопосвяти и жертви за кращу його долю. Серед українського народу повинні бути сотки тисяч таких жінок, що не побояться віддати й життя своє за свій нарід: тоді Україна скорше буде вільною й незалежною державою.

По панахиді наше жіночтво зібралося в Народнім Домі до по короткій нараді зложило свої жертви на народну ціль. Нам здається, що це перша жертва від українського жіночтва в Америці на революційний фонд. Ми кличемо все українське жіночтво в Америці стараттися давати як найбільшу віддержку тим, що не шкодуючи свого життя, борються з окупантом наших земель. Це буде найбільше достойним пошанованням памяти Ольги Бесарабової та других жертв ляцького варварства.

Ми добре знаємо, яке патріотичне жіночтво має Польща. Воно ще тоді, як про війну не було ані чутки, складало свої жертви на Залізний фонд потрібний для оборотьби за польську державність. Покажім, що й ми не менше від польського жіночтва любимо свою батьківщину та що дійсно є гідними доньками свого народу. Отож при кождій нагоді стараймося дати можливу допомогу Рідному Краєві в його боротьбі проти ляхів, і покажім на ділі, що ми сестри козацького роду.

Жертву зложили слідуючі громадянки: О. Коцюбова 1 дол., М. Процаева 1 дол., М. Головацька 50 цнт., М. Рихліева 50 цнт., Кольбова 50 цнт., М. Паріева 25 цнт., К. Качмарова 1 д. 80 ц., П. Коцюбова 1 д., Т. Садова 1 д., А. Кузикова 50 цнт., З. Якимова 50 ц., Ф. Шипортова 50 ц., Галя Шипорт 50 ц., Ю. Грубринова 50 ц., Галя Грубринівна 50 ц., Д. Міхальчишин 50 ц., Ясинюкова 50 ц., М. Гарасимова 50 ц., М. Гарасимівна 50 ц., М. Худяк 25 ц., Н. Крайдуба 25 ц., В. Галиця 25 ц., М. Хайова 25 ц., М. Шипортова 25 ц., К. Палатюкова 1 д., Катерина Юрків 25 ц., Ксеня Тофин 50 ц. Дрібними датками 60 ц.

За уряд Союза Українок

К. Качмарова, предс.;
К. Мельникова, секр.;
М. Гарасимівна, кас.

ВАЖНА СПРАВА.

Добрий день!.. Чи є редактор?
— Є, але занятий;
Як не дуже важна справа,
Можу передати.

— О, ні, панно, се є справа
Дуже надзвичайна,
Тому хочу редактора
Бо се важна тайна.

Стенографка покликала.
Редактор приходить. —
Дядько, глянув вліво, вправо,
І тіх голосом повість:

— Ви тут, пане редакторе,
Пишете літ много,
Нарайте-но ворожбита
Ви мені якого.

Моя жінка, мов шалена,
Бє мене, що — Боже!
Тож, думаю, що мені лиш
Ворожбит поможе.

М. Кумка.

ПОЗІР! НЮ ЙОРК, Н. И. ПОЗІР!

Правдиво, гарні світлині образки:
БЛУДНИЙ СИН
І МІГРАНТ
ЯК ТВОРИЛОСЯ ВУГЛЯ — і
ОБРАЗОК З НЮ ЙОРКУ.

Разом 9 звйок (рілз), на дві і пів години.

НЕДІЛЯ, 31. МАРТА 1929,
година 6-та вечором.
ЦЕРКОВНА ГАЛЯ, 22 1ст 7-ма УЛ.
Вступ: старші 35 ц., діти 15 ц.

ПОЗІР! — БРУКЛИН І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!

ЗАХОДОМ УКР. ГРЕК.-КАТ. ЦЕРКВИ СОШ. СВ. ДУХА, ТОВ. БОЯН, АМАТОРСЬКОГО КРУЖКА ПРИ ЦЕРКВІ СОШ. СВ. ДУХА, БР. СВ. ДИМИТРІЯ І УКРАЇНСЬКОЇ ДІТОЧОЇ ШКОЛИ

— устроюється —

ШЕВЧЕНКІВСЬКИЙ
КОНЦЕРТ
В НЕДІЛЮ, 31. МАРТА 1929 Р.
В ЦЕРКОВНІЙ ГАЛІ,
162 NORTH 5th ST., BROOKLYN, N.Y.

В програму концерту входять хорові, фортепіянові і скрипкові точки, соля, і деклямації.

Святочну промову виголосить д-р С. Демидчук.

Мішаний хор під управою В. Савіцького,

При фортепіні М. Заверуха.

Початок в год. 5-ій пополудни.

Вступ для старших 25 цнт., для дітий 10 цнт.

КОМІТЕТ.

74-5

ПОЗІР! РОЧЕСТЕР, Н. И. І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!

В 88-мі РОКОВИНИ СМЕРТИ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

відбудеться

ЗАХОДОМ ЦЕНТРАЛЬНОГО РАТУНКОВОГО КОМІТЕТУ
В СУБОТУ, ДНЯ 30-ГО БЕРЕЗНЯ (МАРТА), 1929 РОКУ
У ВЕЛИКІЙ АМАЛГАМЕЙТЕД ГАЛИ ПРИ КЛІНТОН УЛИЦИ

СВЯТОЧНИЙ КОНЦЕРТ

Початок 8.15. — Вступ для дорослих 50 ц. для дітей 15 ц.

На концерті виступить перший в Рочестер звісний український артист, бас філадельфійської опери, М. ШВЕЦЬ; наша співачка пані КАТЕРИНА ГНАТКІВ, як також всім нам знаний славний наш громадський хор під управою п. Л. СОРОЧИНСЬКОГО.

Громадяне! Не забувайте прийти на концерт великого свого Генія-пророка Тараса, в земні новій вольній помянути не злим тихим словом.

Програма концерту багата — приходіть численно.

72,4 Комітет.

ПОЗІР! NEWARK І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 31-ГО БЕРЕЗНЯ (МАРТА) 1929 РОКУ

СВЯТОЧНИЙ КОНЦЕРТ

в 68-мі роковини смерти найбільшого українського поета і апостола правди і науки

ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

В ГАЛИ УКР. РОБІТНИЧОГО ДОМУ, 57-59 BEACON ST., NEWARK, N. J.

Початок в годині 6.30 вечером. — Вступ 50 центів.

Хор виступить в українських строях під управою проф. Ю. Кириченка. Акомпаніямент гри від п-ні М. Савицька.

В концерті візьме участь український оперовий співак МИХАЙЛО ШВЕЦЬ і солістка Г. Фенчишель.

Слівце до участників і до всіх, хто цінить і чанує великого учителя й співця України Тараса Шевченка: Громадяни і Громадянки! Товариство „Будучність" докладає всіх старань, щоби концерт випав як найбільше вдоволяюго. Хор приготовляє класичні й концертові пісні, як також визначні солісти, деклямації та другі несподіванки, коротко кажучи концертова програма так богата, що задоволить Українських Громадян в повнім значінню того слова. Тому не оминайте той нагоди — приходіть сами і переказуйте другим в неділю, 31го марта. — Товариство „Будучність". 73-4

ДО АМЕРИКИ! Без різниці, чи Ви є американським горожанином, чи ні, Ваша жена і діти можуть приїхати до Америки. То саме відноситься до фармерських робітників. Продаємо шіфкарти до всіх частей світа. Полагоджуємо всякі старокраєві і американські справи. Спорядженю контракти купна і продажі, повноваства і т. п. Вишукуємо дати приїзду до Америки і назви кораблів.

ДОЛЯРИ ДО КРАЮ

пересилаємо почтою і телеграфічно по найтаньшій ціні.

ЛОТИ І ДОМИ

продаємо по дуже приступній ціні в першій українській осели НОВА УКРАЇНА, Н. ДЖ.

Із блізші інформації заходіть або пишіть до нашого офісу:

THE GLOBE SERVICE CORPORATION
10 EAST 7th STREET, NEW YORK CITY,

Корпорація знаходиться під зарядом:

ГАЛИНА ЛИСЮК, голова дирекції.

Т. І. ТРИНЕЛЬ, президент.
В. КИТИНИЦЬКИЙ, касієр.
Д. ГАЛИЧИН, секретар.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАЙМАЄМЬ ПОХОРОНАМИ В БРОНХ, BROOKLYN NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ.
129 E. 7th STREET,
NEW YORK CITY,
Telephone: Orchard 2568

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

АМЕРИКАНСЬКА вдова продає 15-акрову курячу фарму і з добрим бізнесом до направлювання автомобілів і тулюк, 50 різних автомобілів, дім, куриник на 1000 курей і другі будинки, корова, кури, гуси, дабинки, будинки, стріт кара, котра йде до Ню Лондон, Конн., 5 минут ходу. Ціна $4.500, готівкою $1,500. Адреса: 69-73

M. LAGODA,
P. O. Box 252, Versailles, Conn.

ПТ. ЗЕМЛЯКАМ-ГАЛИЧАНАМ з повіта Коломия, Печеніжин, Косів, Спас тин і Городенка порученість користати и в правних зносинах з услуг нашого адвоката Д-ра Кирила Трильовського в Гвіздки коло Коломиї. Віддані йому до переведення справи правничої натури переведе він скоро і солідно. — Адреса: 57—

Dr. K. TRYLOWSKYJ
Gwoździec ad Kolomya, East Galizien, Poland.

ПРОДАЄ ДОМИ
В МІСТІ НЮ ЙОРКУ
Українська Фірма
S. FESOLOVICH & N. KOBZISTY,
EXCHANGE REALTY CO.,
41 East 7th St., New York City.
Tel. Orchard 9877.

DR. N. M. HNATYSHYN,
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР-ХІРУРГ
2191 PROFESSOR STREET,
Tel. Atlantic 2054. CLEVELAND, O.
Проти Українського Банку.

НА ВЕСНЯНИЙ СЕЗОН.

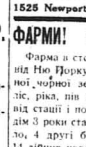

Деревця овочеві (цвіти) всякого роду, рівнож деревця тінисті, корні озділні, рожі, виногради, живоплоти і т. п. Усі дерева в інспектовані через State Mass. і гарантовані, що як нотре не прийметься, дається безплатно друге. Пишіть подячник: 39—

SHABAN NURSERY,
ДМИТРО ШАБАН, власт.
27 ARTISAN STREET,
WILLIMANSETT, MASS.

УКРАЇНСЬКА КВІТЯРНЯ
— під числом —
125 EAST 7th ST., NEW YORK CITY

поручає цвіти на всі нагоди як на: гарні букети на весілля, вінці погребові, а також цвіти вазонові, рожі, лілії, цвіти тягі і много инших.

Замовлення виконує скоро і цінн уміркованні.

Поручаючися ласкавій памяти, остаюсь з поважанієм

Д. М. Колісник, власт.
TOMPKIN'S SQUARE FLORIST.

ПОЗІР! ПОЗІР!

БРИНДЗЯ НА ПІСТ

Висилаю 5 і 10-фунтові бочівки. Ціна 50 ц. за фунт. Шторникам 20% опуст.

При замовленню проситься прислати $2.00 завдатку. 58—

GEORGE MYCHUDA,
1525 Newport Ave., Northampton, Pa.

ФАРМИ! ФАРМИ! ФАРМИ!

Фарма в стейті Нью Джерзи, 50 миль від Нью Йорку, 120 акрів, 90 акрів рівної чорної земли, решта пасовисько і ліс, ріка, пів милі від міста, 1½ милі від стації і польського костела, новий дім 3 роки старий, нова стодола і сайлю, 4 другі будинки в добрім стані, 14 дійних корів, 2 кзівки, 3 коні, стадо курий, качки, 200 бушлів вівса, 100 пшениці, 25 тон сіна, все потрібна машинерія из великий фармі, як: до доєння коров, молочарня, млинок, 2 сполівної інджаї, 1 авто, вязарка. Готівкою $5,000, решта на легкі сплати, або замінене на містові праперти.

P. OWDY
R. F. D. Box 55,
HACKETTSTOWN, N. J.
74,80

ЯК ПОЗБУЛАСЯ РЕВМАТИЗМУ.

Звістка з переконанна тяжкі терпіння ревматизму пані І. Е. Горст, 204 Davis Ave., 66-G. Bidomington, Ill., є так вдячна за се виділенеса з него, що хоче сказати всім терплячим як позбутися його звичайною методою в дома.

Пані Горст нічого не продає. Лишень вигнить сю оповістку і зашлить її до неї з Вашою адресою, а вона радо вишле сю цінну інформацію Вам цілком даром. Пишіть до неї сейчас поки не забудете. 208—

ЗЕМЛЯ НА ПРОДАЖ!
ПО ДУЖЕ ПРИСТУПНІЙ ЦІНІ.

Продається по причині виїзду спільника. Земля чиста без корчів, вироблена, бо управляна вже роками. Фронт землі до головної стейтової головної дороги, котра йде з Мівілі до Брайстон, Н. Дж. Електрика, газ, води, стріткара і боси їздять попри всю ню. До заїзду в центрі міста 10 хвилин. Сині Гора, Мівіля, Н. Дж. Дуже добре місце, бо є всюди получення і видається до всього.

Продається від 5 акрів і більше, по дуже приступній ціні. По блізші формації удавайтесь листовно або особисто на адресу: 74-5.80

M. RYBAK.
900 N. Franklin St., Philadelphia, Pa.

МІЗАР
КОРОЛЬ НИЩЕННЯ РЕВМАТИЗМУ І ПЕРЕСТУДИ.

Випробувана медицина на зніщення ревматизму і перестуди болю в руках, ногах, крижах, плечах, зимно в ногах, а поза шкіром, якби муравлі лазили, штивні, отупіл жили по членах, біль голови, шум в ухах і дихавицю. Всі ці долегливости уступлять по тріразовім вживанню Мізар. Великий слоїк коштує $6.25, малий $4.25. Увага: Логос кропіді для жінщин на обірання і зніщення магиці, брак апетиту, утрату сили так само для мущин обірання при тяжкій праці на брак апетиту і втрату сили мужеської. Логос усуне вам ці долегливости. Ціна за фляшку $3.00. Здоровка, лагідне средство на усунення болю голови, на зніщення випадаючого волосся і на зніщенну порплів, як також помч на поріст волосся для старших і молодших. Ціна фляшки $1.15. Можна дістати тільки у виключника. Належить висилати рівночасно з замовленням або зголоситись під адресу: 214—

Z. JOZEF SOROKOWSKI,
900 N. TAYLOR AVE., Cor. Division,
OAK PARK, ILLINOIS.
Telephone: Village 5591.

Feen-a-mint
The Laxative You Chew Like Gum
No Taste But the Mint
At Druggists—15c, 25c

School nurse says all girls should know this

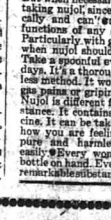

TALKING to a roomful of high school girls on personal hygiene, an experienced district nurse said: "One of the basic rules of health for girls is to keep the system functioning naturally at all times. Normal exercise and diet habits should be encouraged. But when necessary there's no harm in taking nujol, since it works mechanically and can't disturb the normal functions of any organ of the body. Particularly with girls, there are times when nujol should always be taken. Take a spoonful every night for a few days. It's a thoroughly safe and harmless method. It won't cause distress or gas pains or griping." ● Nujol is different from any other substance. It contains no drugs or medicine. It can be taken safely no matter how you are feeling because it is so pure and harmless, and works so easily. Every woman should keep a bottle on hand. Every druggist has this remarkable substance. Get the genuine.

DO YOU KNOW WHY - - - A Man Can't Find His Things - - - Sometimes?

Drawn for this paper by Fisher